

Postaci leków

Medicamenta fluīda leki płynne

aquae aromaticae (aqua, -ae f) wody aromatyczne

decoctum, -i n odwar

emulsiōnes (emulsio, -onis f) zawiesiny

emulsiōnes spurīae zawiesiny sztuczne

emulsiōnes verae zawiesiny prawdziwe

extractum, -i n wyciąg

extractum fluidum wyciąg płynny

extractum siccum wyciąg suchy

extractum spissum wyciąg gęsty

infūsum, -i n napar

iniciōnes (inictio, -onis f) wstrzyknięcia

mixtura, -ae f mieszanka

sirūpi (sirupus, -i m) ulepki, syropy

sirūpus simplex syrop prosty

mucilagīnes (mucilago, -inis f) kleiki

soluō, -onis f roztwór

soluōnes aetherēae roztwory eterowe

soluōnes aquōsae roztwory wodne

soluōnes oleōsae roztwory tłuszczowe

soluōnes spirituōsae roztwory spirytusowe

succi (succus, -i m) herbārum recentes

soki ze świeżych ziół

tinctūra, -ae f nalewka

Medicamenta solīda leki stałe

bacilli (bacillus, -i m) pałeczki

globūli (globulus, -i m) gałki

granūlae (granulum, -i n i granula, -ae f) ziarenka

pilūlae (pilula, -ae f) pigułki

pulvēres (pulvis, -eris m) proszki

rotūlae (rotula, -ae f) kołaczyki

suppositoria (suppositorium, -ii n) czopki

Medicamenta mollia leki miękkie

electuaria powidełka

emplastra (emplastrum, -i n) plastry

linimenta (linimentum, -i n) mazidla

pastae (pasta, -ae f) ciasta

unguenta (unguentum, -i n) maście

Opakowania

Ampulla (Amp.) (ampulla, -ae f) ampulka

Capsulae amylacēae (Caps. amyl.) (capsula, -ae f) kapsułki opłatkowe

Capsulae gelatinosae (Caps. gelat.) kapsułki żelatynowe

Charta (Chart.) (charta, -ae f) torebka, papier, koperta

Charta cerata (Chart. cerat.) papier woskowy

Lagoena originālis (Lag. orig.) (lagoena, -ae f) naczynie oryginalne

Oblata (Obl.) (oblate, -is n i oblata, -ae f) kapsułka opłatkowa

Olla (Oll.) (olla, -ae f) słoik

Olla alba (Oll. alb.) słoik porcelanowy

Olla grisēa (Oll. gris.) słoik szary

Scatula (Scat.) (scatula, -ae f) pudełko

Scatula lignēa (Scat. lign.) pudełko drewniane

Vitrum, lagoena (Vitr. lag.) (vitrum, -i n lagoena, -ae f) butelka

Vitrum rostratum (Vitr. rostr.) butelka z dziobkiem

Vitrum nigrum (Vitr. nigr.) butelka z ciemnego szkła

Słownictwo łacińskie wraz ze skrótami używane przy sporządzaniu recept

aa

ana partes aequales w równych częściach

pars, partis f część

Ac.

acetum ocet

acetum, -i n ocet

Acid.

acidum kwas

acidum, -i n kwas

Acid.

acidus kwaśny

acidus, -a, -um kwaśny

ad chart.

ad chartam do papieru

charta, -ae f papier

add.

adde, addatur dodaj

ad l., ad lib.

ad libitum do woli

ad man. mag.

ad manus magistri do rąk aptekarza

manus, -us f ręka

ad man. med.

ad manus medici do rąk lekarza

ad oll.

ad ollam do słoika

olla, -ae f słoik

ad perf. color.

ad perfectum colorem do dobrego koloru
color, -oris m kolor

ad perf. odor.

ad perfectum odorem do dobrego zapachu

odor, -oris m zapach

ad rat.

ad rationem na rachunek

ratio, -onis f rachunek

ad sc.

ad scatulam do pudełka

scatula, -ae f pudełko

ad us.

ad usum do użytku

usus, -su m użytek

ad us. ext.

ad usum externum do użytku zewnętrznego

externus, -a, -um zewnętrzny

ad us. int.

ad usum internum do użytku wewnętrznego

internus, -a, -um wewnętrzny

ad us. propr.

ad usum proprium do użytku własnego

ad vitr.

ad vitrum do butelki

ad vitr. rostr.

ad vitrum rostratum do butelki z dziobkiem

add.

adde dodaj

aerophorus, -a, -um musujący

antidotum, -i n odtrutka

antipyreticum, -i n środek przeciwgorączkowy

Aq.

aqua woda

aqua, -ae f woda

Aq. bull.

aqua bulliens woda wrząca

Aq. com.

aqua communis woda zwykła

Aq. dest.

aqua destillata woda destylowana

destillatus, -a, -um destylowany

Aq. ferv.

aqua fervida woda gorąca

fervidus, -a, -um gotowany

Aq. fluv.

aqua fluvialis woda rzeczna

fluvialis, -e rzeczny

Aq. font.

aqua fontana (fontis) woda studzienna

fons, fontis m źródło

Bacill.

bacillus, -i m pręcik

Bals.

balsamum, -i n balsam

bis dwa razy

Bol.

bolus, -i f gałka

c.

cum z

c. f.

cum formula z receptą

formula, -ae f recepta

Caps.

capsula, -ae f kapsułka

Caps. amylac.

capsula amylacea opłatek skrobiowy

amylaceus, -a, -um skrobiowy

Caps. gelat.

capsula gelatinosa kapsułka żelatynowa

gelatinosus, -a, -um żelatynowy

cardiacum, -i n środek nasercowy

cer.

cereolus, -i m pręcik, czopek, świeczka lekarska

ch.

charta cerata papier woskowy (parafinowany)

ceratus, -a, -um woskowy

clyisma, -atis n lewatywa, wlew

cochl.

cochlea, -ae f łyżka

comp., cmp., cpt., co.

compositus, -a, -um złożony

conc.

concisus, -a, -um pocięty

conct.

concentratus, -a, -um stężony

cont. contusus, -a, -um; contunde zgnieciony, skruszony; pokrusz!

corrigenis, entis środek poprawiający smak, zapach

coq. et mac. per. hor.

coque et macera per horas zagotuj i maceruj przez ... godzin

macero, -are, -avi 1. macerować

Cort.

cortex, -icis m kora

d.

da, detur, dentur daj (niech będzie dane)

do, dedi, datum 1. dawać

d. ad. vitr.

da ad vitrum daj w butelce

vitrum, -i n szkło

d. s.

da signaturam, da! signa! wydaj z oznaczeniem, daj! oznacz!

signatura, -ae f oznaczenie

d. s. nomine

da suo nomine wydaj pod właściwą nazwą

nomen, -inis n nazwa

d. s. sign. ven.

da sub signo veneni wydaj pod znakiem trucizny

signum, -i n nazwa

venenum, -i n trucizna

d. t. d., d. tal. dos.

dentur tales doses daj takich dawek

dosis, -is f dawka

decem dziesięć

Dct., dec.

decoctum, -i n odwar

dest.

destillatus, -a, -um oczyszczony

diaphoretica, -orum n pl środki napotne

dig.

digere ogrzewaj łagodnie

digero, gessi, gestum 3 ogrzewać

dil.

dilutus, dilutio rozcieńczony, rozcieńczenie

dilutus, -a, -um rozcieńczony

dilutio, -onis f rozcieńczenie

diluo, -ui, -utum 3. rozcieńczać

dim.

dimidius, -a, -um pół, połowa, połowiczny

dimidium, -i połowa

div. in part. aequ.

divide in partes aequales podziel na równe części

disp.

dispensa rozdziel

dispenso, -avi, -atum 1. rozdzielać

diuretica środki moczopędne

diureticus, -a, -um moczopędny

dos.

dosis, doses dawka, dawki

drastica środki silnie działające

drasticus, -a, -um silnie działający

duo dwa

duplex podwójny

e, ex z

effervescens, -entis musujący

Empl.

emplastrum, -i n plaster

Em., Emuls.

emulsio, -onis f emulsja

Ess.

essentia, -ae f esencja

ext.

extende rozsmaruj

extendo, -ndi, -ntum 3. rozsmarowywać

Extr.

extractum, -i n wyciąg

excipiens, -entis (środek) rozcieńczający

expectorans, -antis środek wykrztuśny

ex tempore doraźnie

filtr.

filtra przesącz

filtro, -avi, -atum 1. przesączać

fluidus, -a, -um płynny

Flor.

flos, flores kwiat, kwiaty

flos, floris m kwiat

Fol.

folium, folia liść, liści

folium, -i n liść

foment.

fomentatio, -onis f okład

form.

formula f przepis

frictio, -onis f wcieranie

Fruct.

fructus, -us m owoc

gelatinosus, -a, -um żelatynowy

glob. vag.

globulus vaginalis gałka dopochwowa

globulus, -i m owoc

granulum, -i n ziarenko

Gum.

gummi guma

gtt.

gutta, -ae f kropla

haemostaticum, haemostypticum środek tamujący krwotok

haemostaticum, -i n

Hb.

herba, -ae f ziele

hypnoticum, -i n środek nasenny

Inf.

infusum, -i n napar

inhalatio, -onis f wzięwanie
iniectio, -onis f wstrzykiwanie, zastrzyk

l. a.

lege artis prawidłowo
lex, legis f ustawa, prawo
ars, artis f sztuka

laxantia środki przeczyszczające
lexantium, -i n środek przeczyszczający

Lin.

linimentum, -i n mazidło

liq.

liquor, -oris m roztwór, płyn

liquidus, -a, -um płynny, ciekły

m.

misce mieszać
misceo, miscui, mixtum 2. mieszać

mac.

macera maceruj, wymocz
macero, -avi, -atum 1. miękczyć

myoticum, -i n środek zwężający źrenice

Mixt.

mixtura, -ae f mikstura

ml

mililitr

mydriaticum, -i n środek rozszerzający
źrenice

No, Nr

numero, numeris w ilości, w ilościach
numerus, -i m numer, liczba

novem dziewięć

obd., obduc.

obducantur powleczyć, pokryć
obduco, duxi, ductum 3. zasłonić, robić
sekcję zwłok

octo osiem

Ol.

oleum, -i n olej

oll.

olla, ae -f słoik

oll. gris.

olla grisea słoik gliniany
griseus, -a, -um gliniany

oxydatus, -a, -um

utleniony (tlenek)

p.

pars, partis f część

Pastil.

pastilli, -orum pastylki

per os doustnie

os, -oris n usta

per rectum doodbytniczo

rectum, -i n odbytnica

per vaginam dopochwowo

vagina, -ae f pochwa

P. I.

praescriptio internationalis przepis mię-
dzynarodowy
praescriptio, -onis f przepis

Pil. pilula, -ae f pigułka	secundum według
Pulp. pulpa, -ae f miazga	sedativum , -i n środek uspokajający
Pulv. pulvis, -eris m proszek	Sem. semen, -inis n nasienie
pulveratus , -a, -um sproszkowany	serum , -i n surowica
q. quantum ile	Sir. sirupus, -i m syrop
Rad. radix, -icis f korzeń	Sol. solutio, -onis f roztwór
rect. rectificatus, -a, -um oczyszczony, zre- tyfikowany	sol. solutus, -a, -um rozpuszczalny
remedium , -i n środek leczniczy	solv. solve rozpuść solvo, solvi, solutum 3. rozpuszczać, uwalniać
Res. resina, -ae f żywica	Spec. species, -erum f ziółka, zbiór ziół
Rhiz. rhizoma, -atis n kłącze	Sp., Spir. spiritus, -us m spirytus, wyziew
rubefaciens , -entis (środek) rumieniący skórę	Spir. V. Spiritus Vini spirytus
s. signa, signetur oznacz, niech będzie oznaczone signo, -avi, -atum 1. oznaczyć	spissus , -a, -um gęsty
sal , -alis n sól	Stigm. stigma, -atis n znamię
sapo , -onis m mydło	stomachicum , -i n środek poprawiający apetyt
Sat. saturatio, -onis f saturacja, wysycenie	Styl. stylus, -i m paleczka, pręcik, szyjka

Słownictwo łacińskie wraz ze skrótami używane przy sporządzaniu recept

succus, -i m sok

sum.

summatum jest dodany

summo, sumpsi, sumptum 3.

Suppos.

suppositoria czopki

suppositorium, -ii n

suspensio, -onis f zawiesina

syring. vitr.

syringa vitrea strzykawka szklana

syringa, -ae f strzykawka

Tab.

tabuletta, -ae f tabletki

Tinct.

tinctura, -ae f nalewka

tonicum, -i n środek pobudzający

tritum, -a, -um roztarty, utarty

Troch.

trochisci pastylki

Ung., Ungt.

unguentum, -i n maść

ust.

ustus, -a, -um palony

vermifugum, -i n środek przeciwrobaczy

verte odwróć

verto, verti, versum 3. obracać

vitrum.

vitrum, -i n szkło, butelka

vitrum gutt.

vitrum guttatum kroplomierz

Przyrostki wchodzące w skład medycznych terminów złożonych

- aemia, -ae f obecność... we krwi
- algia, -ae f ból w określonym miejscu
- anastomosis, -is f zespolenie, połączenie
- asthenia, -ae f brak sił, niemoc, osłabienie
- atonia, -ae f zwiotczenie, osłabienie napięcia
- cele, -es f przepuklina
- centesis, -is f nakłucie, przekłucie
- clasis, -is f rozpad
- desis, -is f umocowanie, usztywnienie
- dysplasia, -ae f rozwój nieprawidłowy, zaburzenia rozwoju
- ectasia, -ae f rozszerzenie
- ectomy, -ae f wycięcie całkowite
- ectopia, -ae f przemieszczenie, opadnięcie
- genes, -is f (**genicus, a, um**) pochodzenie (pochodzący od...)
- genesis, -is f tworzenie się
- gnosia, -ae f wiedza o..., nauka o...
- graphia, -ae f rejestracja graficzna, zapisywanie
- itis, -itidis f niezżyt, stan zapalny, zapalenie
- lithus, -i m kamień w...
- logia, -ae f nauka o...
- lysis, -is f rozpuszczenie, uwolnienie
- malacia, -ae f rozmiękczenie, rozmięknienie
- mania, -ae f mania, nienormalność, chorobliwy popęd do...
- oma, -atis n narośl, nowotwór, guz
- pathia, -ae f stan chorobowy, schorzenie
- pexis, -is f umocowanie
- phagia, -ae f pochłanianie
- philia, -ae f skłonność, upodobanie chorobliwe
- phobia, -ae f chorobliwy lęk, obawa
- plastica, -ae f operacja plastyczna, plastyka
- porosis, -is f porowatość, rozrzedzenie, gąbczastość
- ptosis, -is f opadnięcie (przemieszczenie)
- rrhagia, -ae f; -rrhoë, -es f nadmierne wydalanie
- rrhaphia, -ae f zeszywanie, szew
- rrhexis, -is f pęknięcie, rozdarcie
- schisis, -is f rozszczepienie, szczelina
- scopia, -ae f badanie wzrokiem, oglądanie (wziernikowanie)
- stasis, -is f zastój
- stenosis, -is f zwężenie
- stomia, -ae f przetoka
- synthesis, -is f połączenie (operacyjne), zespolenie
- tomia, -ae f cięcie, nacięcie, przecięcie
- tripsis, -is f rozdrobnienie, skrzeszenie
- uria, -ae f obecność... w moczu

Terminy anatomiczne

Termini generales

Miana ogólne

Przymiotniki

abducens, -entis odwodzący
aberrans, -antis zbaczający
accessorius, -a, -um dodatkowy
acutus, -a, -um ostry
adventicius, -a, -um zewnętrzny (przy-
dankowy)
afferens, -entis doprowadzający
affixus, -a, -um przytwierdzony
albicans, -a, um białawy
albugineus, -a, um białawy
albus, -a, -um biały
alimentarius, -a, um pokarmowy
ambiguus, -a, -um dwuznaczny
anserinus, -a, -um gęsi (dotyczący gęsi)
anterior, -ius przedni
aquosus, -a, -um wodnisty
arcuatus, -a, -um łukowaty
ascendens, -entis wstępujący
asper, -a, -um szorstki, chropowaty
associus, -a, -um towarzyszący, zespolo-
ny
autonomicus, -a, -um niezależny, auto-
nomiczny
basilicatus, -a, -um królewski, odłokcio-
wy
bicornis, -e dwurożny
bifidus, -a, -um rozszczepiony (na dwie
części)
bifurcatus, -a, -um rozdwojony
brevis, -e krótki
capillaris, -e włosowaty
capitalis, -e główny
capitatus, -a, -um główkowaty
cardiacus, -a, -um wpustowy, sercowy
carneus, -a, -um mięsny

caudalis, -e ogonowy
cavus, -a, -um próżny, jamisty
cecus, -a, -um ślepy
celiacus, -a, -um trzewny
centralis, -e środkowy, ośrodkowy
cephalicus, -a, -um głowowy, odpromie-
niowy
ceruleus, -a, -um sinawy
cinereus, -a, -um popielaty
circumflexus, -a, -um okalający
clinoideus, -a, -um pochyły
collateralis, -e poboczny
communis, -e wspólny
congenitus, -a, -um wrodzony
conjunctivus, -a, -um łączący
convexus, -a, -um wypukły, sklepiony
convolutus, -a, -um skłębiony (kręty)
corniculatus, -a, -um rożkowaty
coronalis, -e wieńcowy
cranialis, -e czaszkowy
cribriformis, -e sitowaty
cribrosus, -a, -um sitowy
cricoideus, -a, -um pierścieniowaty
cruciatu, -a, -um krzyżowy
deciduus, -a, -um doczesny
deferens, -ntis schodzący
densus, -a, -um skupiony, gęsty
denticulatus, -a, -um ząbkowany
dexter, -a, -um prawy
digastricus, -a, -um dwubrzuścowy
digitalis, -e palcowy
distalis, -e dalszy
dorsalis, -e grzbietowy
durus, -a, -um twardy
efferens, -entis odprowadzający
ejaculatorius, -a, -um wytryskowy
elasticus, -a, -um sprężysty
elipsoideus, -a, -um elipsowaty
emissarius, -a, -um wypustowy
entericus, -a, -um jelitowy